

Додаток 2.

до наказу від \_\_\_\_\_ 2015 р. № \_\_\_\_\_

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра інноваційної діяльності в АПК

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Декан економічного факультету

\_\_\_\_\_ (Діброва А.Д.)

“ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2015 р.

**РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО**

на засіданні кафедри

інноваційної діяльності в АПК

Протокол № \_\_\_\_ від “ \_\_\_\_ ” \_\_\_\_\_ 2015 р.

Завідувач кафедри

інноваційної діяльності в АПК

\_\_\_\_\_ (Витвицька О.Д.)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА**

напрямок підготовки

6.030507- економіка підприємств

Факультет

економічний

Розробник: к.е.н., доцент кафедри інноваційної діяльності в АПК, ІПО

Київ – 2015 р.

## 1. Опис навчальної дисципліни

### "Регіональна економіка"

є нормативною дисципліною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст за спеціальністю напряму 0501 «Економіка і підприємництво», «Фінанси і кредит», «Бухоблік і аудит», менеджмент з.е. д-ті, аграрний менеджмент.

Із всієї сукупності навчальних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах України, регіональна економіка є єдиною за змістовою і предметною сутністю, що вивчає територію (регіон) як цілісну соціально- економічну систему, утворену взаємодією природно-ресурсного, соціально- демографічного та господарського потенціалів. Саме такий підхід є виразом комплексно-територіального підходу в управлінні економікою, який донині не знайшов належного відображення та врахування в економічній політиці держави. Оволодіння методами аналізу регіональної економіки, вміння оцінювати потенціал соціально-економічного розвитку конкретного регіону є невід'ємною і обов'язковою кваліфікаційною ознакою сучасного економіста, менеджера.

Регіональна економіка є галуззю наукових знань про економіку регіонів, закономірності і особливості розвитку господарства в умовах конкретної території. Вона створює теорію і методичні основи комплексного аналізу соціально-економічного розвитку регіону для обґрунтування вирішення завдань регіональної економічної політики в Україні.

В сучасних умовах особливого значення набуває використання регіональних ресурсів і резервів соціально-економічного розвитку регіонів, що зумовлює необхідність диференційованого підходу до визначення і вирішення завдань їх розвитку на основі всебічного врахування особливостей природно-ресурсних, демографічних, екологічних, інвестиційних та інших умов.

| Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень |                                 |                       |
|---------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|-----------------------|
| Освітньо-кваліфікаційний рівень                                                 | «Бакалавр»                      |                       |
| Напрямок підготовки                                                             | 6.030507- економіка підприємств |                       |
| Характеристика навчальної дисципліни                                            |                                 |                       |
| Вид                                                                             | Обов'язкова                     |                       |
| Загальна кількість годин                                                        | 62                              |                       |
| Кількість кредитів ECTS                                                         | 4                               |                       |
| Кількість змістових модулів                                                     | 2                               |                       |
| Курсовий проект (робота) (за наявності)                                         | -                               |                       |
| Форма контролю                                                                  | Екзамен                         |                       |
| Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання             |                                 |                       |
|                                                                                 | денна форма навчання            | заочна форма навчання |
| Рік підготовки (курс)                                                           | 2                               |                       |
| Семестр                                                                         | 1                               |                       |
| Лекційні заняття                                                                | 30 год.                         | год.                  |
| Практичні, семінарські заняття                                                  | 30 год.                         | год.                  |
| Лабораторні заняття                                                             | - год.                          | год.                  |

|                                                               |           |      |
|---------------------------------------------------------------|-----------|------|
| Самостійна робота                                             | 30 - год. | год. |
| Індивідуальні завдання                                        | год.      | год. |
| Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання | 15 год.   |      |

## 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** дисципліни є засвоєння студентами знань з основ територіальної організації продуктивних сил України, регіонального соціально-економічного розвитку та формування екологічних знань, мислення та свідомості економістів.

### Завдання

- вивчення закономірностей розвитку і розміщення продуктивних сил;
- засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики;
- обґрунтування практичного значення регіонального підходу до управління соціально економічним розвитком територій;
- поглиблення знань про об'єктивну необхідність раціонального і ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни та охорони навколишнього середовища;
- оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України і її регіонів, про роль і значення науково-технічного прогресу в розвитку і розміщенні виробництва, про роль зовнішньоекономічних зв'язків в економічному розвитку України та її регіонів;
- пізнання закономірностей взаємодії людського суспільства та геосфери, специфіки антропогенного впливу на довкілля; засвоєння принципів раціонального природокористування;
- розуміння стратегії сучасного екологічного розвитку; засвоєння понять про екологічний моніторинг, екологічні норми та стандарти;
- вивчення специфіки господарського механізму управління процесом природокористування.

Професійна спрямованість дисципліни полягає у вивченні можливостей та засобів практичного використання такого важливого резерву підвищення економічної ефективності виробництва як раціональна територіальна організація життєдіяльності людей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

#### **знати:**

- сутність регіональної економіки і регіональної політики з врахуванням сучасних умов, наукові засади розміщення продуктивних сил;
- механізм ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни; закономірності, принципи, фактори РПС та форми розміщення виробництва;
- науково-методичні засади дослідження РПС і регіонального розвитку; теорії, концепції РПС і регіонального розвитку;
- сутність господарського комплексу, розвиток міжгалузевих комплексів регіонів; сучасні моделі суспільно-економічної макрорегіоналізації України та інвестиційну політику в регіональному розвитку продуктивних сил;
- глобальні проблеми навколишнього середовища; основи раціонального природокористування та забезпечення екологічної безпеки України;
- напрями зовнішньоекономічних зв'язків в забезпеченні розвитку продуктивних сил.

#### **вміти:**

- визначити основні засади та напрями розвитку регіональної економіки, регіональної політики України з урахуванням сучасних умов;
- основні принципи і закономірності РПС, елементи територіальної структури;

- ефективно використовувати природних, науково-виробничих та людських ресурсів регіонів країни;
- шляхи підвищення ефективності розміщення продуктивних сил за певних умов та структуру народного господарства України, регіону;
- обґрунтувати заходи щодо підвищення ефективності економічних структур на макро-, мезо- та мікрорівні;
- характеризувати кожний економічний макрорегіон, вказуючи на показники: природні умови, природні ресурси, демографічні умови, територіальна галузева структура економіки;
- вирішувати проблеми управління регіональним соціально-економічним розвитком та питанням самофінансування і самоврядування.

## 2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

| Назви змістових модулів і тем                                                                           | Денна форма навчання       |           |               |               |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-----------|---------------|---------------|-----------|
|                                                                                                         | Напрямок підготовки: “Еко” |           |               |               |           |
|                                                                                                         | Тижні                      | усього    | у тому числі: |               |           |
|                                                                                                         |                            |           | лекції        | практичн<br>і | с.р.      |
| <b>МОДУЛЬ 1.<br/>РЕГІОНАЛЬНА<br/>ЕКОНОМІКА</b>                                                          |                            | <b>40</b> | <b>14</b>     | <b>14</b>     | <b>12</b> |
| <b>Змістовний модуль<br/>1. Теоретичні<br/>аспекти<br/>регіональної<br/>економіки</b>                   |                            |           |               |               |           |
| Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу «Регіональна економіка»                                         | 1                          | 2         | 2             |               |           |
| Тема 2. Сучасні теорії і концепції РПС і регіональної економіки                                         |                            | 4         |               | 2             | 2         |
| Тема 3. Закономірності, принципи і чинники розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів | 2                          | 2         | 2             |               |           |
| Тема 4. Економічне районування та                                                                       |                            | 4         |               | 2             | 2         |

|                                                                                                                                 |   |   |   |   |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|---|
| територіальна<br>організація<br>продуктивних сил                                                                                |   |   |   |   |   |
| <b>Змістовний модуль<br/>2. Прикладні<br/>аспекти<br/>регіональної<br/>економіки</b>                                            |   |   |   |   |   |
| Тема 5. Наукові<br>методи аналізу та<br>обґрунтування<br>розміщення продук<br>тивних сил і<br>економічного<br>розвитку регіонів | 3 | 2 | 2 |   |   |
| Тема 6. Природно-<br>ресурсний потенціал<br>і його економічна<br>оцінка                                                         |   | 4 |   | 2 | 2 |
| Тема 7. Населення,<br>трудоі ресурси і<br>розселення                                                                            | 4 | 2 | 2 |   |   |
| Тема 8. Виробничий<br>та науково-<br>технічний потенціал                                                                        |   | 4 |   | 2 | 2 |
| Тема 9.<br>Господарський<br>комплекс України:<br>особливості<br>структури і<br>трансформація в<br>ринкових умовах               | 5 | 2 | 2 |   |   |
| Тема 10.<br>Агропромисловий<br>комплекс: сучасний<br>стан і перспективи<br>розвитку                                             |   | 4 |   | 2 | 2 |
| <b>Змістовний модуль<br/>3. Економіка<br/>України та її<br/>регіонів в системі<br/>світового<br/>господарства</b>               |   |   |   |   |   |
| Тема 11. Сутність<br>регіональної<br>економіки, її<br>структура та<br>особливості<br>формування                                 | 6 | 2 | 2 |   |   |
| Тема 12. Сутність,<br>мета і завдання<br>регіональної                                                                           |   | 4 |   | 2 | 2 |

|                                                                                                              |   |   |           |           |           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|-----------|-----------|-----------|
| політики                                                                                                     |   |   |           |           |           |
| Тема 13. Механізм реалізації регіональної економічної політики                                               | 7 | 2 | 2         |           |           |
| Тема 14. Сутність і форми зовнішньоекономічних зв'язків                                                      |   |   |           | 2         |           |
| Тема 15. Експортний потенціал України та її регіонів                                                         | 8 | 4 | 1         |           |           |
| <b>МОДУЛЬ 2. ЕКОЛОГІЯ</b>                                                                                    |   |   |           | <b>1</b>  | <b>2</b>  |
| Тема 16. Наукові засади раціонального природокористування                                                    |   |   |           | 1         | 2         |
| Тема 17. Екологічний моніторинг та система екологічної інформації                                            |   |   |           |           | 2         |
| Тема 18. Економічна та соціальна ефективність природоохоронної діяльності                                    |   |   |           |           | 2         |
| Тема 19. Економічний механізм природокористування та навколишнього середовища.                               |   |   |           |           | 2         |
| Тема 20. Світовий досвід і міжнародне співробітництво в області охорони навколишнього природного середовища. |   |   |           |           | 2         |
| <b>ВСЬОГО</b>                                                                                                |   |   | <b>15</b> | <b>15</b> | <b>24</b> |

### 3. Теми семінарських занять

| № з/п | Назва теми                                                                                | Кількість годин |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 1     | Сутність і складові елементи розміщення продуктивних сил та теорії регіональної економіки | 2               |
| 2     | Закономірності, принципи, фактори, умови розміщення                                       | 2               |

|   |                                                                                                                                                                                                                      |   |
|---|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
|   | продуктивних сил і розвитку економіки регіонів України та Економічне районування і територіальна організація продуктивних сил та наукові методи аналізу розміщення продуктивних сил і економічного розвитку регіонів |   |
| 3 | Наукові методи аналізу розміщення і територіальної організації народного господарства та природно-ресурсний потенціал України і його економічна оцінка                                                               | 2 |
| 4 | Населення та трудові ресурси України та виробничий та науково-технічний потенціал                                                                                                                                    | 2 |
| 5 | Господарський комплекс України, особливості структури, трансформація в ринкових умовах та міжгалузеві комплекси та їх роль у розвитку економіки України                                                              | 2 |
| 6 | Сутність регіональної економіки, її територіальні особливості та економіка регіонів України й особливості регіонального розвитку                                                                                     | 2 |
| 7 | Регіональна економічна політика України та управління регіональним розвитком та нові форми регіонального розвитку продуктивних сил і економіки регіонів                                                              | 2 |
| 8 | Інвестиційна політика в регіональному розвитку продуктивних сил України та зовнішні економічні зв'язки та їх роль у розвитку продуктивних сил України і регіонів                                                     | 2 |

#### **4. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.**

1. В чому суть поняття «продуктивні сили»?
2. Які основні принципи розміщення продуктивних сил вам відомі?
3. Яке місце займає РПС в системі наук?
4. Навколо яких проблем проводились дослідження радянськими вченими?
5. Які зарубіжні концепції розміщення продуктивних сил вам відомі?
6. Сутність поняття глобалізації, глобалітетів?
7. Які основні закономірності розміщення продуктивних сил вам відомі?
8. Які основні принципи розміщення продуктивних сил вам відомі?
9. Які основні фактори розміщення продуктивних сил вам відомі?
10. В чому полягає сутність економічного районування?
11. Що таке територіальний поділ праці і який його вплив на формування економічних районів?
12. Які основні районоутворюючі фактори вам відомі?
13. В чому полягають особливості сучасного економічного районування території України?
14. Яке прикладне значення економічного районування?
15. Які основні принципи економічного районування?
16. Як змінювалась чисельність населення на території України?
17. Які основні демографічні показники вам відомі?
18. Як можна охарактеризувати міграційну ситуацію в Україні?
20. Як розподіляється населення України за сферами зайнятості?
21. Яка ситуація на ринку праці в Україні?
22. Чим відрізняється науково-технічний прогрес від науково-технічної революції?
23. Який вплив здійснює науково-технічний прогрес на народногосподарський комплекс України?
24. Що таке виробничий потенціал?
25. Які складові частини наукового потенціалу?

26. Дайте характеристику рівня розвитку наукового потенціалу.
27. Яка мета і завдання районного планування?
28. В чому полягає сутність природно-ресурсного потенціалу?
29. Які класифікації та методи оцінки природних ресурсів вам відомі?
30. Охарактеризуйте мінеральні ресурси України.
31. Охарактеризуйте земельні та лісові ресурси України.
32. Охарактеризуйте водні та рекреаційні ресурси України.
33. Що таке ресурсозбереження та які його основні напрями?
34. Що таке народногосподарський комплекс України?
35. Які галузі входять до виробничої сфери?
36. Що таке невиробнича сфера?
37. Яке значення промисловості України?
38. Які особливості галузевої структури промисловості України?
39. Які основні проблеми розвитку народного господарства України?
40. Яке значення АПК в господарстві країни?
41. Дайте характеристику основних галузей рослинництва.
42. Охарактеризуйте галузеву структуру тваринництва України.
43. Які особливості розвитку цукрової промисловості України?
44. Які основні тенденції розвитку борошномельно-круп'яної промисловості в Україні?
45. Які основні проблеми та перспективи розвитку агропромислового комплексу України?
46. В чому полягає сутність державної регіональної економічної політики?
47. Які основні завдання регіональної економічної політики в економічній, екологічній та соціальній сферах?
48. Які вам відомі принципи державної регіональної економічної політики?
49. Складові механізми реалізації державної регіональної політики?
50. Сутність територіально-виробничих комплексів в системі економічного районування?
51. Як міжнародний поділ праці впливає на формування зовнішньоекономічних зв'язків?
52. Які основні форми економічного співробітництва країн світу?
53. Охарактеризуйте економічні зв'язки України з країнами СНД та іншими країнами світу.
54. Які проблеми та перспективи розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України?
55. Сутність і значення експортного потенціалу ?
56. Які конкурентні переваги України та основні напрями їх використання ?
57. Які проблеми і перспективи формування експортного потенціалу України

## **Теми рефератів**

### **ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ**

1. Розміщення сільського господарства.
2. Розміщення промислового виробництва.
3. Розміщення сфери послуг і споживання.
4. Теорія полюсів росту і центрів розвитку.
5. Концепція кластерів.

### **ГАЛУЗЕВІ ПИТАННЯ**

6. Особливості розвитку і розміщення хімічної промисловості.
7. Особливості розвитку і розміщення виробництва мінеральних добрив в Україні.

8. Особливості розвитку і розміщення галузей основної хімії в Україні.
9. Особливості розвитку і розміщення галузей хімії органічного синтезу в Україні.
10. Особливості розвитку і розміщення лісової та деревообробної промисловості України.
11. Особливості розвитку і розміщення целюлозно-паперової та лісопильної промисловості України.
12. Особливості розвитку і розміщення промисловості будівельної індустрії України.
13. Промисловість будівельних матеріалів України: її значення, галузева структура і принципи розміщення основних галузей.
14. Цементна і скляна промисловість України: значення, сировинна база, принципи розміщення і основні центри.
15. Агропромисловий комплекс: його сутність, галузева структура і необхідність формування.
16. Спеціалізовані інтегральні АПК: їх сутність і особливості формування.
17. Зернове господарство України: динаміка його розвитку, основні зернові культури і зональний характер їх розміщення.
18. Технічні культури України: їх структура, зональність розміщення та вплив на формування спеціалізованих АПК.
19. Особливості розвитку і розміщення тваринництва в Україні.
20. Цукробуряковий комплекс України: передумови розвитку, принципи і регіональні особливості розміщення.
21. Сучасні проблеми і перспективи розвитку сільського господарства України.
22. Транспортний комплекс України, його галузева структура та народногосподарське значення.
23. Залізничний транспорт України: значення, сучасний стан, перспективи розвитку.

24. Трубопровідний транспорт України: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку.
25. Автомобільний транспорт України, його місце в структурі транспортного комплексу, сучасний стан розвитку, основні автомобільні магістралі.
26. Повітряний транспорт України, його значення, особливості розвитку і розміщення.
27. Водний транспорт України, передумови його розвитку, сучасний стан та особливості розміщення.
28. Харчова промисловість: значення, галузева структура та принципи розміщення основних галузей.
29. Зв'язок: його значення, галузева структура та особливості розміщення. Інформаційні системи.
30. Техніко-економічні показники роботи та особливості функціонування різних видів транспорту.
31. Основні напрямки екологізації транспорту і зв'язку.

#### **ПИТАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

1. Транскордонне співробітництво і його роль в регіональному розвитку.
2. Вільні економічні зони.
3. Розвиток і розміщення Єврорегіонів та їх вплив на розвиток економіки.
4. Урбанізація та її регіональні особливості.
5. Сутність регіональної економіки та її територіальні особливості.
6. Місце і спеціалізація економічних районів України в системі територіального поділу праці.
7. Розвиток і розміщення продуктивних сил Центрального економічного району.
8. Розвиток і розміщення продуктивних сил Донецького економічного району.
9. Розвиток і розміщення продуктивних сил Придніпровського економічний району.
10. Розвиток і розміщення продуктивних сил Поліського економічного району.
11. Розвиток і розміщення продуктивних сил Східного економічного району.
12. Розвиток і розміщення продуктивних сил Подільський економічний району.
13. Розвиток і розміщення продуктивних сил Причорноморського економічного району.
14. Розвиток і розміщення продуктивних сил Карпатського економічного району.
15. Зовнішньоекономічні зв'язки України.
16. Сутність і значення зовнішніх економічних зв'язків в розвитку продуктивних сил України.
17. Основні форми зовнішніх економічних зв'язків України, їх суть.
18. Експортний потенціал України та її регіонів.
19. Розвиток і розміщення продуктивних сил міста Києва.
20. Розвиток і розміщення продуктивних сил міста Севастополя.

## **7. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ**

1. Сутність продуктивних сил.
2. Предмет і об'єкт дослідження дисципліни. Актуальні проблеми і завдання курсу.
3. Методологічні основи науки про розміщення продуктивних сил і регіональну економіку.
4. Етапи наукових досліджень.
5. Елементи теорії розміщення виробництва.
6. Розміщення сільського господарства.
7. Розміщення промислового виробництва.
8. Розміщення сфери послуг і споживання.
9. Теорія полюсів росту і центрів розвитку.
10. Концепція кластерів.
11. Сутність економічного закону і закономірності, їх об'єктивний характер.
12. Закономірності розміщення продуктивних сил.
13. Принципи розміщення суспільного виробництва та формування економіки регіонів.
14. Основні фактори розміщення продуктивних сил.
15. Зовнішнє середовище і розміщення продуктивних сил.
16. Сутність економічного району.
17. Основні районоутворюючі фактори.
18. Принципи і критерії виділення великих економічних районів.
19. Ієрархія економічних районів, їх основні типи.
20. Мережа економічних районів України.
21. Методи дослідження просторової організації виробництва.
22. Предмет, механізм і завдання регіональної економічної діагностики.
23. Діагностика територіальної структури регіону.
24. Діагностика демографічної структури і ринку праці.
25. Діагностика галузевої структури.
26. Діагностика динамічних якостей регіону.
27. Сутність природно-ресурсного потенціалу його структура.
28. Земельні ресурси як економічна категорія.
29. Водний фонд України.
30. Лісовий фонд України.
31. Рекреаційні ресурси України.
32. Мінерально-сировинні ресурси: класифікація та розосередження по території України.
33. Кількісна і якісна оцінка природних умов та ресурсів.
34. Методологічні підходи до економічної оцінки природних ресурсів.
35. Характеристика природно-ресурсного потенціалу України та її регіонів.
36. Основні екологічні проблеми України.

37. Відтворення населення. Природний рух населення.
38. Динаміка народонаселення.
39. Наслідки росту народонаселення.
40. Структура народонаселення.
41. Основні фактори, що впливають на зміни народонаселення.
42. Теорії і концепції народонаселення.
43. Якість населення.
44. Євгеніка та євгенічні рухи.
45. Міграція населення та її види.
46. Урбанізація та проблеми довкілля.
47. Чисельність населення України та його структура.
48. Соціально-демографічна політика.
49. Сутність трудових ресурсів.
50. Ринок праці та механізм його формування.
51. Моделі ринку праці.
52. Кількісна і якісна характеристика основних виробничих фондів.
53. Поняття про оборотні фонди.
54. Фондомісткість галузей господарства.
55. Промисловість як фактор, визначаючий територіальну організацію господарства.
56. Сутність і роль науково-технічного прогресу в розвитку господарського комплексу країни.
57. Науково-технічний потенціал України: сучасний стан та особливості територіальної організації.
58. Проблеми трансформації господарського комплексу країни в умовах ринкової економіки.
59. Економіка країни як єдиний господарський комплекс.
60. Сучасна галузева структура господарства та тенденції її розвитку. Диспропорції промислового розвитку та шляхи їх подолання.
61. Структурні трансформації господарського комплексу країни та її регіонів.
62. Міжгалузеві комплекси та їх роль у розвитку економіки України.
63. Паливно-енергетичний комплекс: структура, сировинна база, особливості розміщення, сучасний стан і перспективи розвитку.
64. Металургійний комплекс: структура, сировинна база, особливості розміщення, сучасний стан і перспективи розвитку.
65. Хімічний комплекс України: структура, сировинна база, особливості розміщення, сучасний стан і перспективи розвитку.
66. Машинобудівний комплекс: структура, особливості розміщення, сучасний стан і перспективи розвитку.
67. Агропромисловий комплекс: структура, сировинна база, особливості розміщення, сучасний стан і перспективи розвитку.
68. Лісопромисловий комплекс України: структура, сировинна база, особливості розміщення, сучасний стан і перспективи розвитку.

69. Транспортний комплекс та зв'язок України: сучасний стан і перспективи розвитку.
70. Будівельний комплекс України: сучасний стан і перспективи розвитку.
71. Соціально-економічна сутність регіону як системи.
72. Економічні форми організації продуктивних сил.
73. Територіально-виробничий комплекс як форма організації продуктивних сил.
74. Економічний район як інтегральна категорія організації продуктивних сил.
75. Економіка Донецького економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
76. Економіка Карпатського економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
77. Економіка Придніпровського економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
78. Економіка Причорноморського економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
79. Економіка Східного економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
80. Економіка Центрального економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
81. Економіка Подільського економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
82. Економіка Поліського економічного району: особливості розвитку і розміщення продуктивних сил.
83. Експортний потенціал України та її регіонів.
84. Сутність і принципи державної регіональної економічної політики, її мета та завдання в Україні.
85. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики та його складові.
86. Сутність і значення міжнародних економічних зв'язків.
87. Механізм зовнішньоекономічної діяльності України: сутність та принципи формування.
88. Основні форми економічного співробітництва країн світу
89. Сучасний стан зовнішньоекономічних зв'язків України.
90. Структура експорту та зовнішньоекономічний баланс.

## 1. Методи навчання.

за джерелом знань (виокремлюють словесні, наочні й практичні методи);  
за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; на методи вивчення нового матеріалу; на методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; на методи контролю й оцінки результатів навчання);  
за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (виокремлюють методи пояснення педагога й різноманітні методи організації самостійної роботи студентів);  
за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);  
за дидактичними цілями виокремлюють методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки

2. **Форми контролю.** самостійна підготовка доповідей на практичному занятті, письмова робота по написанню модулів, іспиту.

10. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6 з табл. 1.

| Оцінка національна | Оцінка ЄКТС | Визначення оцінки ЄКТС                                                                   | Рейтинг студента, бали |
|--------------------|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| Відмінно           | A           | <b>ВІДМІННО</b> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок                  | <b>90 – 100</b>        |
| Добре              | B           | <b>ДУЖЕ ДОБРЕ</b> – вище середнього рівня з кількома помилками                           | <b>82 – 89</b>         |
|                    | C           | <b>ДОБРЕ</b> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок           | <b>74 – 81</b>         |
| Задовільно         | D           | <b>ЗАДОВІЛЬНО</b> – непогано, але зі значною кількістю недоліків                         | <b>64 – 73</b>         |
|                    | E           | <b>ДОСТАТНЬО</b> – виконання задовольняє мінімальні критерії                             | <b>60 – 63</b>         |
| Незадовільно       | FX          | <b>НЕЗАДОВІЛЬНО</b> – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку) | <b>35 – 59</b>         |
|                    | F           | <b>НЕЗАДОВІЛЬНО</b> – необхідна серйозна подальша робота                                 | <b>01 – 34</b>         |

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни  $R_{\text{дис}}$  (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи  $R_{\text{НР}}$  (до 70 балів):  $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$ .

## **11. Методичне забезпечення**

## **12. Рекомендована література**

### **– основна**

1. Александрова І.Є. Розміщення продуктивних сил. — Харків, 2000. — 61с.
2. Афанасьев Л.Л., Островский Н.Б., Цукерберг СМ. Единая транспортная система и автомобильные перевозки. — М.: Транспорт, 1984. — 335 с.
3. Белоконь Т.В. Трудовые ресурсы села (проблеми сезонной занятости). — К.: Наук. думка, 1987. — С. 302.
4. Гаврилюк О.В., Румянцев А.П. Економічна інтеграція в сучасному світі. — К.: Наук. думка, 1991. — 400 с.
5. Географічна енциклопедія України: У 3-х т. — К.: Українська радянська енциклопедія, 1989, 1990, 1993.
6. Глобальная энергетическая проблема / Под ред. И.Д. Иванова. — М.: Мысль, 1985. — 240 с.
7. Голіков А.П., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник. — К., Либідь, 1998.
8. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фашевський М.І. та ін. Продуктивні сили економічних районів України. — К.: НІЧЛАВА, 2000.
9. Дзюбик С, Ривак О. Основи економічної теорії: Навч. пос. — К.: Основи, 1994. — С. 11-75.
10. Дмитриева О.Т. Региональная экономическая диагностика. — СПб, 1992.
11. Дорогунцов СИ., Пириашвили Б.З. Основные направления формирования энергетической политики Украины // Экономика Украины. — 1992. — №8. — С. 3-8.
12. Дорогунцов СИ., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорії розміщення продуктивних сил і регіональної економіки: Навч. посібн. — К.: Стафед-2, 2001. — 144 с.
13. Дорогунцов СИ., Пітюренко Ю.І., Олійник Я.Б. та ін. Розміщення продуктивних сил України: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2000.
14. Економіка будівельного комплексу: Навч. посібник / За ред. П.Ф. Жердецького. — К.: Вища пік., 1992. — 271 с.
15. Економічний словник-довідник / За ред. СВ. Мочерного. — К.: Fetina, 1995. — С. 54, 195.
16. Єпіфанов А.О., Сало ЛВ. Регіональна економіка. — К., 1999.
17. Заставецька О.В. Комплексний економічний і соціальний розвиток території: теоретичні і методичні дослідження. — Тернопіль, 1997.
18. Заставний Ф.Д. Ееографія України. — Львів, 1994.
19. Заяць Т.А. Відтворення робочої сили України: регіональні аспекти. — К.: Ленвіт, 1996. — С 100.
20. Іщук СІ. Розміщення продуктивних сил (теоретико-методологічні основи). — К., 1997.
21. Іщук СІ. Розміщення продуктивних сил і територіальна організація виробництва: Навч. пос. — К.: Вид. ПАЛИВОДА, 2002. — С 67-97, 186-199.

22. Конструктивно-географические основы рационального природопользования в Украинской ССР. Теоретические и методические исследования. — К., 1990.

23. Концепція утворення ВЕЗ в Україні. — К.: Логос, 1999.

24. Кухленко О. Будівельний комплекс в умовах нової інвестиційної політики // Економіка України. — 1996. — № 2. — С 35-41.

25. Куценко В., Богуш Л. Потенціал сфери охорони здоров'я: регіональні аспекти // Економіка України. — 1999. — №3. — С. 61-69.

26. Куценко В.И. Сфера воспроизводства здоровья населения (социально-экономический и региональный аспект). — К.: Наукова думка, 1994. — 224 с.

27. Куценко В.І, Богуш Л.Г., Опалєва І.В. Соціальна сфера регіону (стан та перспективи розвитку). — К.: РВПС України НАН України, 1997. — 252 с.

28. Куценко В.І, Богуш Л.Г., Опалєва І.В. Соціальні наслідки економічних трансформацій в Україні (регіональні аспекти). — К.: РВПС України НАН України, 1998. — 49 с.

29. Левшин Ф.М. Мировой рынок: конъюнктура, цены и маркетинг. — М.: Международные отношения, 1993. — 260 с.

30. Лукінов І. Інтереси України в розвитку партнерських взаємовідносин з країнами Центральної Азії та Кавказу // Економіка України. — 1995. — №5. — С. 4-14.

31. Международные экономические отношения: проблемы и тенденции развития / Под ред. Н.А. Черкасова. — Л.: Изд-во ЛГУ, 1990. — 176 с.

32. Методологічні засади комплексного розвитку і розміщення продуктивних сил регіонів / Б.М. Данилишин, Л.Г.Чернюк, М.І. Фащевський та ін. — К.: РВПС України НАН України, 1998. — 158 с.

33. Михасюк І.Р., Янків М.Д., Залога З.М., Сажинець С.И. Державне регулювання економіки. — Л.: Львів. держ. ун-т, 1999.

34. Михасюк І.Р., Янків М.Д., Залога З.М., Сажинець С.И. Регіональна економіка. — Л.: Львів. держ. ун-т, 1998.

35. Никитенко М.В. Региональная экономика. — Минск: Наука и техника, 1992.

36. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до соціальної географії. — К.: Знання, 2000.

37. Пащенко Ю., Давиденко А. Розвиток міжнародного транспортного сполучення України // Економіка України. — 1999. — №7. — С. 47-55.

38. Пащенко Ю., Давиденко А. Розвиток, модернізація транспортної системи України // Економіка України. — 1998. — № 9. — С. 41.

39. Пащенко Ю.Є., Давиденко А.М., Чернюк Л.Г. Перспективи розвитку транспортного комплексу. — К.: Либідь, 1998. — 40 с.

40. Пила В.І., Чмир О.С. Спеціальні (вільні) економічні зони: теорія та практика: Навч. посібник. — К.: ІЕ НАН України, 1998.

41. Питюрєнко Ю.И. Системы расселения и территориальная организация народного хозяйства. — К.: Наук. думка, 1983.

42. Питюрєнко Ю.И. Территориальные системы городских поселений Украинской ССР. — К.: Наук. думка, 1977.

43. Піріашвілі Б.З. Якою буде енергетична політика, таким стане наше життя. — К.: Віче, 1994. — С. 47-54.

44. Региональная экономика / Под ред. Т.Г. Морозовой. — М., 1995. — 304с.
45. Розміщення продуктивних сил. Навч. посібн. / За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михайлюка, В.Ф. Семенова. — К.: Знання, 2001.
46. **Зінь Е. А.** Регіональна економіка: Підручник. / за ред. Зінь Е.А. — К.: «ВД «Професіонал», 2007. — 528 с.
47. Тодосійчук В.Л. Регіональна економіка: Підручник. / Тодосійчук В.Л. — Вінниця, ВДАУ, 2008. — 434 с.
48. Лишеленко В. І. Регіональна економіка. Підручник для студ. вищ.навч. закл. / Лишеленко В. І. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 384 с.
49. Димченко О.В. Регіональна економіка: навч. посібник / О.В. Димченко, Н.М. Матвеева, С.М. Гайденок; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва – Х.: ХНАМГ, 2010, - 221 с.
50. Журавель В. В.Регіональна економіка: Підручник [В. В. Журавель, О. В. Поспелов, Г. П. Рекун, В. Б. Родченко]; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 271 с.
51. Фашевський М.І. Регіональна економіка: тексти лекцій / [О.В. Ольшанська, М.І. Фашевський, І.В. Білоконь та ін.]; за заг. ред. М.І. Фашевського, О.В. Ольшанської. — К.: КНЕУ, 2009. — 328 с.
52. Хвесик М. А. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка: Навч. посіб. [для студ. вищ. навч. Закладів] / М. А. Хвесик, Л. М. Горбач, П. П. Пастушенко. — К.: Кондор, 2004. — 342 с.
53. Голіков А. П., Регіональна економіка та природокористування/ [Голіков А. П., Дейнека О. Г, Позднякова Л. О., Черномаз П. О.] за ред. Голікова А. П.: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 352 с.
54. Іщук С.І. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика: підручник / С.І. Іщук, О.В. Гладкий; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К. : Знання, 2013. — 447 с.
55. **Жук М.В.,** Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів України: Підручник. / Жук М.В., Круль В.П. - К.: Кондор, 2004. - 296 с.
56. Шахраюк-Онофрей С.І. Регіональна економіка. Навчальний посібник. / Шахраюк-Онофрей С.І., Круць А.В. — Чернівці; 2008 р. — 140 с.
57. Тимчук Ф. М. Регіональна економіка. Конспект лекцій. / Тимчук Ф.М. — К.: МАУП, 1998. — 51 с.
58. Джаман М.О. Теорія економіки регіонів. Підручник. — К. — 2010. — 258 с.

**— допоміжна.**

1. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / (Геєць В.М., Шинкарук Л.В., Артьомова Т.І. та ін.) ; за ред.. д-ра екон. Наук Л.В. Шинкарук ; НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. — К., 2011. — 696 с. : табл., рис.
2. Інноваційні та трансформації аграрного секттора економіки : монографія / (О.В. Шубравська, Л.В. Молдаван, Б.Й. Пасхавер та ін..) ; за ред.. д-ра екон. Наук О.В. Шубравської ; НАН України, ін-т екон. та прогнозув. — К., 2012. — 496 с. : табл., рис.
3. Саліхова О.Б. Високотехнологічні виробництва: від методології оцінки до піднесення в Україні : монографія / О.Б. Саліхова ; НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. — К., 2012. — 624 с. : табл., рис.
4. Ризики та перспективи розвитку у період посткризового відновлення : монографія / (А.І. Даниленко, В.В. Зимовець, В.І. Сіденко та ін.). НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. — К., 2012. — 348 с. : табл., рис.

5. Технологіяна модернізація промисловості України / За ред.. д-ра екон. Наук Л.І. Федулової; Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 472 с. : табл., рис.
6. С.І. Іщук, О.В. Гладкий. Географія промислових комплексів. Підручник.

### 13. Інформаційні ресурси

1. <http://pidruchniki.com/rps/>
2. <http://economists.wix.com/ntf201#!--/ctwi>
3. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року.  
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>.
4. Закон України. Про стимулювання розвитку регіонів.  
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/anot/2850-15>.
5. Закон про територіальні громади. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-viii>.
6. Волович О.О.Глобалізація: переваги і загрози для нашої країни".  
<http://od.niss.gov.ua/articles/485/>
7. Філософія
8. Глобалізація як процес універсалізації стосунків між державою та ринком.  
[http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK\\_35\\_2.pdf](http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_35_2.pdf).
9. Фурса О. О. Україна і глобалізація: проблеми і тенденції. <http://intkonf.org/fursa-oo-ukrayina-i-globalizatsiya-problemi-ta-tendentsiyi/>.
10. В. Є. Реутов. ГЛОБАЛЬНА РЕГІОНАЛІЗАЦІЯ ЯК СУЧАСНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.  
<HTTP://WWW.ECONOMY.NAYKA.COM.UA/?OP=1&Z=910>
11. Транснаціональні корпорації та Україна.  
<http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/266-tnk-and-ukraine>.
12. Поняття і види міжнародних організацій.  
<http://readbookz.com/book/166/5027.html>.
13. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання.  
[http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya\\_spivdruzhnist\\_inshi\\_mizhd\\_erzhavni\\_obyednannya](http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya_spivdruzhnist_inshi_mizhd_erzhavni_obyednannya).
14. Світова економіка: структура та основні суб'єкти  
<http://ukrefs.com.ua/page,2,121411-Mirovaya-ekonomika-struktura-i-osnovnye-sub-ekty.html>.









